

ROMÂNIA

CONSILIUL CONCURENȚEI

Piața Presei Libere nr.1, Sector 1, București, Cod poștal: 013701 • Tel.: (021) 318 1198, (021) 318 1199 • Fax: (021) 318 4908
E-mail: office@consiliulconcurentei.ro • Web: www.competition.ro ; www.consiliulconcurentei.ro

Raportul ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2004 – 2006 = rezumat =

Conform prevederilor art. 31 și 32 din Legea nr.143/1999 privind ajutorul de stat, republicată, începând cu anul 2004, Consiliului Concurenței i-a revenit sarcina întocmirii și actualizării anuale a Inventarului ajutoarelor de stat, care cuprinde toate schemele de ajutor de stat și ajutoarele de stat individuale existente. După 1 ianuarie 2007, competențele Consiliului Concurenței în domeniul ajutorului de stat s-au schimbat iar Legea nr. 143/1999 a fost abrogată, intrând în vigoare O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat. Conform prevederilor art. 19 (1) și 20 ale acestei ordonanțe de urgență, Consiliului Concurenței îi revine în continuare sarcina de a întocmi și actualiza anual Inventarul ajutoarelor de stat.

Pe baza inventarului, **Consiliul Concurenței întocmește un Raport anual privind ajutoarele de stat acordate în România**, care este înaintat spre informare Guvernului României, urmând a fi publicat în Monitorul Oficial și transmis Comisiei Europene.

Prezentul Raport prezintă o situație a nivelului, structurii și tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de stat în țara noastră în perioada 2004–2006, fiind al optulea Raport elaborat de România și primul de la aderarea la Uniunea Europeană (Raportul analizează însă perioada anterioară aderării).

*

* *

1. Metodologia de întocmire a raportului este prevazuta în “Regulamentul privind procedurile de raportare și monitorizare a ajutoarelor de stat”, emis de Consiliul Concurenței.

Astfel, Raportul reprezintă un **instrument statistic**, destinat **asigurării transparenței în materia ajutorului de stat** și a fost întocmit pe baza datelor și informațiilor transmise de către toți furnizorii de ajutor de stat – autorități publice centrale și locale – precum și organisme care administrează surse ale statului sau ale colectivităților locale.

Informațiile transmise cuprind o perioadă de 3 ani, respectiv anul de raportare 2006 și 2 ani anteriori – 2004 și 2005 – în vederea actualizării datelor anterioare.

Raportul cuprinde date și informații referitoare la ajutoarele de stat acordate în perioada 2004 – 2006, grupate pe următoarele **capitole**:

- ajutorul de stat național,
- ajutorul de stat acordat industriei prelucrătoare,
- ajutorul de stat acordat industriei extractive,
- ajutorul de stat acordat întreprinderilor ce prestează servicii de interes economic general,
- ajutorul de stat acordat pentru dezvoltarea forței de muncă,
- ajutorul de stat acordat pentru servicii financiare, turism, media și cultură,
- ajutoarele de stat de natură fiscală,
- ajutoarele de stat acordate în sectorul transporturi,
- ajutorul de stat acordat agriculturii și pescuitului,
- recuperarea ajutoarelor de stat ilegale;

Raportul este conceput pe structura Scoreboard-ului ajutoarelor de stat, elaborat de Comisia Europeană, prin care aceasta evaluează evoluția și nivelul ajutoarelor de stat acordate de Statele Membre ale Uniunii Europene.

Pentru analiza volumului ajutoarelor de stat acordate în România, s-au folosit indicatorii macroeconomici agregați transmiși de Institutul Național de Statistică (PIB, deflatorul PIB, numărul salariaților pe sectoare de activitate, cursul mediu anual de schimb).

2. Analiza evoluției ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2004-2006 este făcută pe două paliere: obiectivele care s-au avut în vedere la acordarea ajutoarelor și instrumentele utilizate pentru acordarea acestora.

Ajutorul de Stat Național exprimat în prețuri curente prezintă o tendință generală de scădere, de la 6,5 mld. RON în 2004 (1,6 mld. Euro) la 2,4 mld. RON în 2006 (0,69 mld. Euro) (Anexa 1).

Ca pondere în Produsul Intern Brut, Ajutorul de Stat Național a avut, de asemenea, o tendință de scădere, de la 2,64% în 2004 la doar 0,71% în anul 2006 (Anexa 1).

Nivelul mai ridicat înregistrat în anul **2004** s-a datorat **intensificării procesului de restructurare și privatizare a companiilor cu capital majoritar de stat din acea perioadă**, precum și faptului că a fost ultimul an în care industria siderurgică din România a mai primit ajutoare de stat. Acest aspect este reflectat și de ponderea în ajutorul de stat național a ajutoarelor de natura *scutirilor și reducerilor la plata obligațiilor fiscale* ale agenților economici față de stat, respectiv de natura *scutirilor și reducerilor la plata majorărilor de întârziere* (ajutoare fiscale), acordate în procesul de privatizare și de restructurare.

Reducerea ajutorului de stat național din perioada 2004 – 2006 s-a datorat, în principal, interzicerii acordării ajutoarelor de stat în domeniul siderurgic și diminuării considerabile a ajutoarelor de stat acordate pentru salvarea și restructurarea agenților economici aflați în dificultate.

A. În ceea ce privește analiza pe obiective a ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2004-2006, s-a constatat o tendință de aliniere la prioritățile stabilite în “Planul de acțiune” al Comisiei Europene, adoptat în iunie 2005. Astfel, tabloul ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2004-2006 pentru fiecare obiectiv (Anexa 2) ilustrează, în mod clar, tendința înregistrată în această perioadă:

- în anul 2006 **obiectivele orizontale** (cercetare-dezvoltare, protecția mediului, întreprinderi mici și mijlocii, salvare – restructurare, combaterea șomajului, alte obiective) au reprezentat **80,52%** din ajutorul național (exceptând agricultura, piscicultura și transporturile), în creștere față de anii anteriori (74,41% în 2005 și 63,82% în 2004); ponderea ajutoarelor de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare și cea a ajutoarelor orientate către IMM-uri au crescut în anul 2006 față de 2004 - la 4,27% respectiv 2,63% din ajutorul de stat național (exceptând agricultura, piscicultura și transporturile) față de 0,93% respectiv 0,14% - iar ponderea ajutoarelor de salvare-restructurare (care implică un grad mai mare de risc în a distorsiona concurența) a înregistrat o scădere accentuată – 10,05% în 2006 față de 26,53% în 2004.

- în anul 2006 **obiectivele sectoriale** (oțel, construcții navale, autovehicule, fire și fibre sintetice, industria cărbunelui, turism, servicii financiare, media și cultură) au reprezentat **16,10%** din ajutorul național (exceptând agricultura, piscicultura și transporturile), fiind în scădere față de anii anteriori (22,28% în 2005 și 32,34 în 2004)

- în anul 2006 **obiectivele regionale** au reprezentat **3,38%** din ajutorul național (exceptând agricultura, piscicultura și transporturile), ponderea lor fiind relativ constantă în perioada analizată.

Așa cum se observă din analiză, în ceea ce privește repartitia ajutorului de stat pe obiective, **România se aliniază tendinței generale la nivelul Uniunii Europene, de orientare a ajutorului de stat către obiective orizontale** (cercetare - dezvoltare, protecția mediului, IMM-uri) și reducerea ajutorului de

stat acordat sectoarelor sensibile din punct de vedere concurențial (siderurgie, construcții navale, auto).

Aplicarea corectă a regulilor în domeniul ajutorului de stat duce la utilizarea ajutoarelor de stat către acele domenii sau sectoare economice care contribuie la întărirea/dezvoltarea economiei, la concentrarea resurselor asupra zonelor sau domeniilor rămase în urmă, astfel încât, să se reducă decalajul existent față de nivelul de dezvoltare al economiei comunitare.

B. În ceea ce privește repartitia ajutorului de stat național pe instrumente financiare utilizate (Anexa 3), structura acestuia este următoarea:

- **80,87% „Cheltuieli bugetare”** în anul 2006, categorie în care intră subvențiile, alocațiile, primele, dobânzile subvenționate, alte sume nerambursabile, precum și participarea cu capital a statului și conversia datoriilor; ponderea cheltuielilor bugetare în ajutorul național (exceptând agricultura, piscicultura și transporturile) a crescut în perioada analizată (de la 17,99% în anul 2004 și 69,95% în 2005).

- **19,13% „Renunțări la venituri”** în anul 2006, categorie în care intră scutiile și reducerile la plata obligațiilor fiscale, scutiile și reducerile la plata majorărilor de întârziere, garanțiile de stat; ponderea renunțărilor la venituri în ajutorul național (exceptând agricultura, piscicultura și transporturile) s-a redus în perioada 2004 – 2006 (de la 82,01% în anul 2004 și 30,05% în 2005).

Această repartitie a ajutorului de stat național pe instrumente financiare în perioada analizată este în concordanță cu cerințele Comisiei Europene de reducere a ajutoarelor de stat de natură fiscală, întrucât acestea pot afecta comerțul intracomunitar.

Referitor la ajutoarele fiscale, conform comunicărilor Comisiei, existența unor reglementări de impozitare comparabile sau chiar opuse în Statele Membre nu presupune acordarea de ajutoare de stat, de aceea fiecare măsură trebuie evaluată în contextul sistemului de impozitare din țara respectivă. Tendința de scădere a ajutoarelor de natură fiscală reflectă aplicarea corectă a aquis-ului comunitar prin compatibilizarea măsurilor de sprijin prevăzute în legislația românească.

3. Conform Raportului Scoreboard întocmit de Comisia Europeană și publicat în primavara anului 2008, în anul 2006 ajutoarele de stat acordate de cele 27 de state membre UE au fost în valoare de 48,7 miliarde euro, reprezentând 0,42% din PIB, iar ultimile 12 tari nou intrate au acordat 3,89 miliarde Euro, reprezentand 0,51% din PIB. În România ajutoarele de stat acordate au reprezentat 0,56% din PIB (545 milioane euro), valoare puțin peste media UE-12.

Dacă însă ajutorul este exprimat *per capita* rezultă un indice PPS (standardul european privind puterea de cumpărare) pentru România de 51 Euro (PPS) pe persoană, jumătate din media UE-27 (care a fost de 99 Euro PPS pe persoană).

În cazul României, pe întreaga perioadă 2004 – 2006 ponderea ajutorului de stat în PIB a depășit media UE. Maximul s-a înregistrat în anul 2004, dar apoi nivelul s-a redus semnificativ. Această evoluție a ajutoarelor de stat din România a fost comparabilă cu cea înregistrată în alte state membre ale UE-12 înainte de aderare. Nivelul ajutorului a fost mult mai mare în anii anteriori aderării în principal datorită procesului masiv de restructurare și privatizare.

*

*

*

Anul 2005 marchează alinierea României la politicile și practicile comunitare în domeniul ajutorului de stat. Este începutul unei perioade în care eforturile susținute ale României pentru respectarea regulilor în materia ajutorului de stat au condus la situarea țării noastre la un nivel comparabil cu majoritatea statelor devenite membre în cadrul ultimului val de aderare din 2004.

Atingerea acestui obiectiv a fost posibilă prin elaborarea unor politici îndreptate spre acordarea de ajutoare mai puțin distorsionante și mai bine orientate, prin controlul efectiv și eficient al ajutoarelor de stat și prin implementarea legislației comunitare în materia ajutorului de stat încă din perioada de pre-aderare.

Aplicarea, anterior aderării, a acquis-ului comunitar în domeniile concurenței și ajutorului de stat a fost necesară pentru adaptarea companiilor românești la noile reguli de joc și pregătirea acestora pentru a face față forțelor concurențiale de pe Piața Unică Europeană, începând cu 1 ianuarie 2007.

Adaptarea României pentru aderare s-a intensificat o dată cu finalizarea proceselor de restructurare și privatizare a marilor companii cu capital de stat și încetarea acordării de ajutoare de stat în sectorul siderurgic începând cu 1 ianuarie 2005.

Rezultatele acestui proces intens de pregătire pentru integrarea în Piața Unică nu au întârziat să apară. În acest sens, **anii 2005 și 2006 se remarcă prin două trăsături:**

- **diminuarea Ajutorului de Stat Național, atât în valoare absolută, cât și ca pondere în PIB și**

- **direcționarea ajutorului de stat către obiective orizontale mai puțin susceptibile de a distorsiona concurența și de a afecta comerțul dintre România și Statele Membre** (cercetare-dezvoltare, IMM-uri).

Progresele României în acest domeniu se datorează, pe de o parte, faptului că s-a conștientizat importanța respectării regulilor de joc la nivel european și, pe de altă parte, alinierii la obiectivele Strategiei Lisabona a Comisiei Europene și răspunsului pozitiv la apelurile succesive ale Consiliului Uniunii Europene pentru „ajutoare de stat mai puține și mai bine orientate”.

DIRECTOR

DANIEL DIACONESCU

Anexa 1

Ajutorul de stat la nivel național

	2002	2003	2004	2005	2006
Ajutor de stat național exprimat în:					
Mii Lei prețuri curente (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)	2.685.790,23	3.449.221,00	6.513.486,18	2.316.455,97	2.438.237,88
Mii Euro prețuri curente*	859.308,51	918.423,94	1.606.994,10	639.297,81	691.796,82
Mii Lei prețuri constante 2002**	2.685.790,23	2.781.629,84	4.567.662,12	1.447.784,98	1.380.655,65
Dinamica %	100,00	103,57	170,07	53,91	51,41
Ponderea ajutorului de stat național în PIB % (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)	1,77	1,75	2,64	0,80	0,71
Ajutorul de stat național pe locuitor – Lei prețuri constante 2002 (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)	123,23	127,99	210,75	66,95	64,01
Ajutorul de stat național pe salariat - Lei prețuri constante 2002 (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)	587,98	605,90	1.022,11	317,57	295,82

* calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa INSSE;

** s-a utilizat deflatorul PIB pentru transformarea în prețuri constante 2002, sursa INSSE
(deflator PIB anul 2002=100%; 2003=124,00%; 2004=142,60%; 2005=160,00%; 2006=176,60%).

Anexa 2

Nivelul și structura ajutorului de stat național pe obiective în perioada 2004 – 2006

	2002	2003	2004	2005	2006
Ajutorul de stat național (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile), exprimat în:					
Mii Lei prețuri curente	2.685.790,23	3.449.221,00	6.513.486,18	2.316.455,97	2.438.237,88
Mii Euro prețuri curente	859.308,51	918.423,94	1.606.994,10	639.297,81	691.796,82
Mii Lei prețuri constante 2002	2.685.790,23	2.781.629,84	4.567.662,12	1.447.784,98	1.380.655,65
Din care pentru:					
> obiective orizontale					
Mii Lei prețuri curente	1.811.404,63	2.040.417,66	4.156.813,82	1.723.643,36	1.963.185,15
Mii Euro prețuri curente	579.552,12	543.301,93	1.025.560,68	475.692,80	557.010,97
Pondere în total ajutor %	67,44	59,16	63,82	74,41	80,52
> obiective sectoriale (exceptând sectorul transporturi)					
Mii Lei prețuri curente	637.275,45	1.214.648,13	2.106.598,96	517.010,06	392.620,54
Mii Euro prețuri curente	203.893,89	323.424,31	519.735,82	142.408,97	111.397,51
Pondere în total ajutor %	23,73	35,22	32,34	22,28	16,10
> obiective regionale					
Mii Lei prețuri curente	237.110,15	194.155,21	250.073,39	76.802,55	82.432,19
Mii Euro prețuri curente	75.862,50	51.697,70	61.697,60	21.196,04	23.388,34
Pondere în total ajutor %	8,83	5,62	3,84	3,31	3,38

Anexa 3

Structura ajutorului de stat național în funcție de natura ajutorului

	2002	2003	2004	2005	2006
AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL – Mii Lei prețuri curente (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)					
TOTAL	2.685.790,23	3.449.221,00	6.513.486,18	2.316.455,97	2.438.237,88
din care de natura:					
Renunțării la venituri	1.981.681,99	2.260.233,42	5.341.795,05	696.184,30	466.477,06
Pondere în AN* (%)	73,78	65,53	82,01	30,05	19,13
din care:					
Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	573.730,03	999.787,90	1.618.416,20	441.233,85	193.707,61
Pondere în AN* (%)	21,36	28,99	24,85	19,05	7,94
Scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere	1.017.134,35	1.072.067,14	2.479.335,01	169.745,60	236.457,20
Pondere în AN* (%)	37,87	31,08	38,06	7,24	10,81
Garanții de stat	390.817,61	188.378,38	1.244.043,84	87.204,85	9.312,25
Pondere în AN* (%)	14,55	5,46	19,10	3,76	0,38
Cheltuieli bugetare	704.108,24	1.188.987,58	1.171.691,13	1.620.271,67	1.971.760,82
Pondere în AN* (%)	26,22	34,47	17,99	69,95	80,87
din care:					
Subvenții, alocații, prime, dobândă subvenționată, alte sume nerambursabile	629.683,62	1.095.385,28	1.040.679,73	1.554.708,77	1.961.369,12
Pondere în AN* (%)	23,45	31,76	15,98	67,12	80,44
Participarea cu capital a statului, conversia datoriilor	74.424,62	93.602,30	131.011,40	65.562,90	10.391,70
Pondere în AN* (%)	2,77	2,71	2,01	2,83	0,43

* AN = ajutor de stat național (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)

Anexa 4

Volumul global al ajutoarelor de stat acordate pe principalele domenii beneficiare în România în perioada 2004 –2006*

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Ajutor de stat național (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile) din care pentru:	Mii Lei prețuri curente	2.685.790,23	3.449.221,00	6.513.486,18	2.316.455,97	2.438.237,88
	Mii Euro	859.308,51	918.423,94	1.606.994,10	639.297,81	691.796,82
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
industria prelucrătoare	Mii Lei	1.394.409,72	1.168.437,47	3.052.975,57	346.951,57	371.999,94
	Mii Euro	446.136,16	311.119,80	753.223,94	95.752,04	105.546,87
	%	51,92	33,88	46,87	14,98	15,26
industria cărbunelui	Mii Lei	187.609,50	806.184,90	859.184,59	411.951,15	370.582,00
	Mii Euro	60.024,96	214.662,82	211.976,28	113.690,69	105.144,56
	%	6,99	23,37	13,19	17,78	15,20
cercetare - dezvoltare	Mii Lei	26.650,33	51.204,16	60.294,94	57.994,11	104.046,04
	Mii Euro	8.526,67	13.634,13	14.875,85	16.005,27	29.520,79
	%	0,99	1,48	0,93	2,50	4,27
protecția mediului înconjurător	Mii Lei	44.121,72	40.869,22	43.770,90	28.982,97	40.415,92
	Mii Euro	14.116,58	10.882,25	10.799,07	7.998,75	11.467,14
	%	1,64	1,18	0,67	1,25	1,66
întreprinderi mici și mijlocii	Mii Lei	97.616,97	28.797,68	9.434,35	20.291,93	64.203,74
	Mii Euro	31.232,18	7.667,96	2.327,62	5.600,19	18.216,41
	%	3,63	0,83	0,14	0,88	2,63
creare locuri de muncă	Mii Lei	28.398,10	55.190,53	21.571,77	8.064,65	4.047,54
	Mii Euro	9.085,87	14.695,58	5.322,77	2.225,69	1.148,40
	%	1,06	1,60	0,33	0,35	0,17
alte obiective (comerț, construcții, servicii, servicii de interes economic general)	Mii Lei	874.039,43	1.045.998,10	2.293.969,36	1.376.852,91	1.505.408,11
	Mii Euro	279.645,64	278.517,87	565.963,47	379.985,23	427.126,72
	%	32,54	30,33	35,22	59,44	61,74

* Nu sunt incluse ajutoarele de stat pentru turism, servicii financiare, media și cultură.